

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ СУРГУУЛЬ

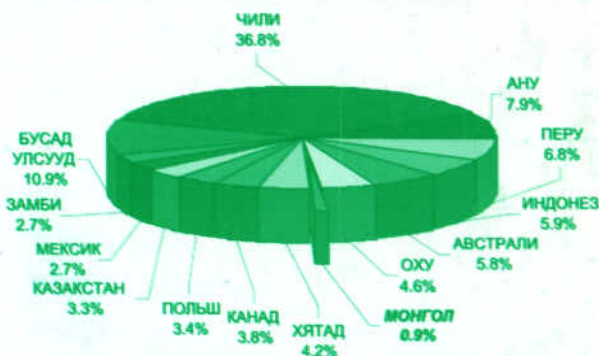
ЭДИЙН ЗАСГИЙН СУРГУУЛЬ ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОЛОВСРОЛ ХОЛБОО

ЭДИЙН ЗАСАГ: онол, практик

- “Эдийн засгийн өсөлт ба засаглалын чанар”
- “Экспортын гол нэрийн бүтээгдэхүүний статистик шинжилгээ”
- “Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын эдийн засгийн өсөлтөнд үзүүлэх нөлөөлөл”
- Дэлхийн зэс үйлдвэрлэл

Дэлхийн зэс үйлдвэрлэл

Сэтгүүлийн редакцийн ЗӨВЛӨЛ

Дарга: **Б.Сувд**

Гишүүд:

Д.Дагвадорж

П.Лувсандорж

Г.Миеэгомбо

Э.Сайнбилэг

Б.Сайнжаргал

Н/Б дарга **Н.Доосмаа**

ХАЯГ:

Улаанбаатар 46-А/121
Монгол Улсын Их Сургууль
Эдийн засгийн Сургууль

УТАС: 11-350997

ФАКС: 976-11-350994

И-МЭЙЛ:

enkhtuya@ses.edu.mn

© 2006. МУИС-ийн Эдийн
засгийн сургууль
Эдийн засгийн
боловсрол холбоо

АГУУЛГА

Өмнөх үг. 1

1. **Б.Баярдаваа** “Эдийн засгийн өсөлт ба засаглалын
чанар” 5

2. **Д.Хишигт** “Экспортын гол нэрийн бүтээгдэхүүний
статистик шинжилгээ” 24

3. **Д.Гансүлд, П.Уранбилэг** “Гадаадын шууд хөрөнгө
оруулалтын эдийн засгийн өсөлтөнд үзүүлэх
нөлөөлөл” 38

4. **Д.Ган-Очир** “Мөнгөний бодлого макро орчны
үзүүлэлтүүдийн үнэт цаасны зах зээлд үзүүлэх
нөлөөлөл” 52

5. **П.Баяржавхлан** “Аж ахуйн нэгжийн орлого
ашгийн шинжилгээ” 78

6. **М.Халиунбат** “Excel программыг ашиглан борлуу-
лалтыг таамаглах нь” 88

7. **Ц.Мөнхжаргал** “Экспортод чиглэсэн эдийн засаг
ба валютын ханш” 104

8. **Б.Цэнгэлмаа** “Монгол улсын төсвийн алдагдлыг
бууруулах арга зүйн асуудал” 122

9. **Д.Оюун-Эрдэнэ** “Зардал, ашгийн хамаарлын
шинжилгээ” 138

11. **Г. Энхбаяр** “Татварын зохицуулалтын онолын

Editorial Board

Editor in chief: **B.Suvd**

Board members:

D. Dagvadorj

P. Luvsandorj

G. Miyegombo

E. Sainbileg

B. Sainjargal

Secretary **N.Doosmaa**

ADDRESS:

Ulaanbaatar 46-A/121
National University of Mongolia
School of Economic Studies

TEL: +976-11-350997

FAX: +976-11-350994

E-MAIL:

webmaster@ses.edu.mn

© 2006. School of
Economic Studies, NUM
Economic Education
Association

CONTENTS

Preface	1
1. B.Bayardavaa "Economic growth and quality of the governance"	5
2. D.Khishigt "Statistical analysis of main export products"	24
3. D.Gansuld and P.Uranbileg "Foreign direct investment's impact on economic growth"	38
4. D.Gan-Ochir "Monetary policy and situation of macro economy's influence on activity of stock market"	52
5. P.Bayarjavkhlан "Cost - Benefit analysis of company's activity"	78
6. M.Khaliunbat "Forecasting quantity of sold products by using excel programm"	88
7. Ts.Munkhjargal "Export oriented economy and foriegn exchange"	104
8. B.Tsengelmaa "The approach on reducing Mongolian budget deficit"	122
9. D.Oyun-Erdene "Analysis of cost and revenue"	138

ӨМНӨХ ҮГ

“ЭДИЙН ЗАСАГ: онол практик” сэтгүүлийн энэхүү дугаарт МУИС-ийн Эдийн засгийн сургуулийн магистрантурт суралцаж төгссөн судлаачдын бүтээлээс нийтлэж байна.

Засаглалын чанараас улс орны эдийн засгийн өсөлтийн хэмжээ хурдац шалтгаалдаг, чанартай сайн засаглалтай улс, эдийн засгийн өндөр өсөлтөнд хүрдэг, ялангуяа манайх шиг хөгжиж буй орнууд авилгалын хяналт, засгийн газрын үр ашигтай байдал, хуулиа дээдлэх зэрэглэл, зохицуулалтын чанар, улс төрийн тогтвортой байдлын олон индексээр илэрхийлэгдэх засаглалын чанарыг сайжруулахад онцлон анхаарах хэрэгтэй болдог тухай шинжлэх ухааны зөвлөмж энэ дугаарт буй.

Монгол орны экспортын гол бүтээгдэхүүн болох зэсийн дэлхийн гол зах зээлүүдийн эрэлт, нийлүүлэлт Монгол орны нөөц болон олборлолт, үйлдвэрлэлийн байдал, хэтийн төлөвийн статистик судалгаа, түүний үр дүнг дотоодын үйлдвэр, гадаадын худалдааны бодлогод тусгаж хэрэгжүүлэх зөвлөмж, түүнчлэн үндэсний эдийн засгийн хөгжлийн шийдвэрлэх хүчин зүйлсийн нэгэн болох гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын (ГШХО) ач холбогдол, түүнийг татах орчинг бүрдүүлэх, сайжруулах замаар эдийн засгийн өндөр өсөлтөд хүрч болох онолын үндэслэл: ГШХО 1 хувиар өсөхөд эдийн засаг 2,72 хувиар өснө гэсэн шинжлэх ухааны таамаглалтай танилцах болно.

Эдийн засгийн өсөлтөд банкны секторын гүйцэтгэх үүрэг, банкны хөгжилд эдийн засгийн өсөлтийн үзүүлэх нөлөөлөлийг харилцан уялдаатай судалсан сонирхолтой үр дүнгүүд, тухайлбал: мөнгөний бодлого хөрөнгийн зах зээлийг дэмжих түвшинд явагдахгүй байгаа; шилжилтийн эдийн засгийн өнөөгийн нөхцөлд мөнгөний зах, хөрөнгийн зах хоёрын харилцан уялдаа хамаарал ажиглагдах түвшинд хүрээгүй байгаа тухай дүгнэлтүүд бодлого боловсруулагчдын анхаарлыг татах учиртай.

Уншигч Та сэтгүүлийн энэ дугаараас аж ахуйн нэгжийн орлого, ашгийн болон бизнесийн үйл ажиллагааны борлуулалтын судалгаа, таамаглал; экспортод чиглэсэн эдийн засаг ба валютын ханшны тухай болон бусад сонирхолтой өгүүлэлүүдийг унших болно. Магистрантур төгсөгчид бол манай орны эрдэм шинжилгээний их хүч мөн билээ. Эрдэм шинжилгээний ажлыг онол, арга зүйн шинэ түвшинд сайн хийхийн тулд сэдвийг зөв сонгох, эрдэм шинжилгээний сайн удирдагчтай байх явдал хамгийн чухал. Та бүхний эрдмийн бүтээл арвижна гэдэгт итгэж байна.

Б.Сувд
П.Луvsандорж